

Karistusseadustiku ja teiste seaduste muutmise ning kriminaalhooldusseaduse kehtetuks tunnistamise seadus

§ 1. Karistusseadustiku muutmine

Karistusseadustikus tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 69 lõike 6 esimene lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Kui süüdlane hoiab üldkasulikust tööst kõrvale, ei järgi kontrollnõudeid või ei täida talle pandud kohustusi, võib kriminaalhooldusametnik teda kirjalikult hoiatada, kohus või kriminaalhooldusametnik määrata süüdlasele täiendavaid käesoleva seadustiku § 75 lõikes 2 sätestatud kohustusi või kohus pikendada töö tegemise tähtaega, arvestades käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud üldkasuliku töö üldist tähtaega, või pöörata süüdlasele mõistetud aresti või vangistuse täitmisele.“;

2) paragrahvi 69² lõike 9 esimeses lauses asendatakse tekstiosa „või kohus määrata talle täiendavaid kohustusi vastavalt käesoleva seadustiku § 75 lõikes 2 sätestatule ja allutada süüdlane täiendavalt elektroonilisele valvele tema nõusolekul või pöörata“ tekstiosaga „, kohus või kriminaalhooldusametnik määrata talle täiendavaid käesoleva seadustiku § 75 lõikes 2 sätestatud kohustusi ja allutada süüdlane täiendavalt elektroonilisele valvele tema nõusolekul või kohus pöörata“;

3) paragrahvi 74 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Kui süüdlane katseajal ei järgi kontrollnõudeid või ei täida talle pandud kohustusi või paneb toime tema karistamise aluseks olnud kuriteoga samalaadse väärteo, võib kriminaalhooldusametnik teda kirjalikult hoiatada, kohus või kriminaalhooldusametnik määrata talle lisaks käesoleva seadustiku § 75 lõikes 2 sätestatud kohustusi või kohus pikendada katseaega kuni ühe aasta võrra või pöörata karistuse täitmisele.“;

4) paragrahvi 75 lõike 1 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„2) täitma kriminaalhooldaja määratud ajavahemike järel registreerimiskohustust;“;

5) paragrahvi 75 täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

„(1¹) Arvestades kuriteo toimepanemise asjaolusid ning süüdlase isikut, võib kohus määrata, milliseid kontrollnõudeid on süüdlane kohustatud käitumiskontrolli ajal järgima. Kohus määrab kontrollnõuded käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1 ja 3–6 nimetatute seast.“;

6) paragrahvi 75 lõike 2 sissejuhatavat lauseosa täiendatakse pärast sõnu „võib kohus“ sõnadega „või süüdlase nõusolekul kriminaalhooldusametnik käesolevas seadustikus sätestatud juhtudel“;

7) paragrahvi 75 lõike 2 punktides 1, 4 ja 7 jäetakse välja sõna „kohtu“;

8) paragrahvi 75 lõiget 2 täiendatakse punktiga 11 järgmises sõnastuses:

„11) täitma muud asjakohast kohustust, kui ta on selleks nõusoleku andnud.“;

9) paragrahvi 75 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Kohus võib muuta, asendada või tühistada süüdlasele käitumiskontrolli ajaks määratud kontrollnõudeid või kohustusi või panna süüdlasele täiendavaid kontrollnõudeid või kohustusi vastavalt käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatule.“;

10) paragrahvi 75 täiendatakse lõikega 3¹ järgmises sõnastuses:

„(3¹) Kriminaalhooldusametnik võib süüdlase nõusolekul muuta või asendada süüdlasele käitumiskontrolli ajaks määratud kohustusi, kui nende täitmine on osutunud võimatuks või ebaotstarbekaks, või panna süüdlasele täiendavaid käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud kohustusi. Kui süüdlane ei anna selleks nõusolekut, esitab kriminaalhooldusametnik erakorralise ettekande kohtule.“;

11) paragrahvi 75 lõiget 4 täiendatakse pärast sõna „kohus“ sõnadega „või kriminaalhooldusametnik“;

12) paragrahvide 76 ja 77 pealkirja täiendatakse pärast sõna „vabastamine“ sõnadega „süüdlase allutamise ja käitumiskontrollile“;

13) paragrahvi 76 täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

„(1¹) Teise astme kuriteos või ettevaatamatus esimese astme kuriteos süüdlane, välja arvatud süüdlane, kes on toime pannud käesoleva seadustiku 15. peatükis sätestatud riigivastase süüteo, allutatakse käitumiskontrollile, kui ta on tegelikult ära kandnud vähemalt kaks kolmandikku mõistetud karistusajast, kuid mitte vähem kui neli kuud, ja kohus ei ole keelanud tema allutamist käitumiskontrollile.“;

14) paragrahvi 76 täiendatakse lõikega 2¹ järgmises sõnastuses:

„(2¹) Tahtlikus esimese astme kuriteos süüdlane, välja arvatud süüdlane, kes on toime pannud käesoleva seadustiku 15. peatükis sätestatud riigivastase süüteo, allutatakse käitumiskontrollile, kui ta on tegelikult ära kandnud vähemalt kolm neljandikku mõistetud karistusajast, kuid mitte vähem kui neli kuud, ja kohus ei ole keelanud tema allutamist käitumiskontrollile.“;

15) paragrahvi 76 lõige 3 tunnistatakse kehtetuks;

16) paragrahvi 76 lõiget 5 täiendatakse pärast esimest lauset kahe lausega järgmises sõnastuses:

„Kui ärakandmata karistusaeg on lühem kui kolm kuud, määratakse katseajaks kahekordse ärakandmata karistusaja ulatuses. Kui ärakandmata karistusaeg on lühem kui 15 päeva, määratakse katseajaks üks kuu.“;

17) paragrahvi 76 lõige 7 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(7) Kui süüdlane ei järgi katseajal kontrollnõudeid, ei täida talle pandud kohustusi, ei allu elektroonilisele valvele või paneb toime tema karistamise aluseks olnud kuriteoga samalaadse väärteo, võib kriminaalhooldusametnik teda kirjalikult hoiatada, kohus või kriminaalhooldusametnik määrata talle täiendavaid käesoleva seadustiku § 75 lõikes 2 sätestatud kohustusi või kohus pikendada käitumiskontrolli aega kuni katseaja lõpuni või pöörata kandmata jäänud karistuse osa täitmisele.“;

18) paragrahvi 76¹ pealkirja täiendatakse pärast sõna „vabastamine“ sõnadega „ja allutamine käitumiskontrollile“;

19) paragrahvi 76¹ lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Süüdlane, kes oli kuriteo toimepanemise ajal noorem kui kaheksateistaastane, allutatakse käitumiskontrollile:

1) teise astme kuriteo või ettevaatamatu esimese astme kuriteo korral, kui ta on tegelikult ära kandnud vähemalt poole mõistetud karistusajast, kuid mitte vähem kui neli kuud, ja kohus ei ole keelanud tema allutamist käitumiskontrollile;

2) esimese astme tahtliku kuriteo korral, kui ta on tegelikult ära kandnud vähemalt kaks kolmandikku mõistetud karistusajast, kuid mitte vähem kui neli kuud, ja kohus ei ole keelanud tema allutamist käitumiskontrollile.“;

20) paragrahvi 76¹ lõiget 3 täiendatakse pärast sõnu „otsustamisel ja“ sõnadega „käitumiskontrolli ajaks“;

21) paragrahvi 76¹ lõige 4 tunnistatakse kehtetuks;

22) paragrahvi 77 lõikest 2 jäetakse välja sõna „ennetähtaegsel“;

23) paragrahvi 77 lõige 3¹ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3¹) Kui süüdlane ei järgi katseajal kontrollnõudeid, ei täida talle pandud kohustusi või ei allu elektroonilisele valvele, võib kriminaalhooldusametnik teda kirjalikult hoiatada, kohus või kriminaalhooldusametnik määrata talle täiendavaid käesoleva seadustiku § 75 lõikes 2 sätestatud kohustusi või kohus pikendada käitumiskontrolli aega, arvestades käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud tähtaega, või pöörata karistuse täitmisele.“;

24) paragrahvi 78 punktis 2 asendatakse tekstiosa „§-des 76, 76¹ ja 77“ tekstiosaga „§ 76 lõigetes 1 ja 2, § 76¹ lõikes 1 ja §-s 77“;

25) paragrahvi 78 täiendatakse punktiga 3 järgmises sõnastuses:

„3) käesoleva seadustiku § 76 lõikes 1¹ või 2¹ või § 76¹ lõikes 2 sätestatud juhtudel isiku vanglast vabanemise kuupäevast.“;

26) paragrahvi 87 lõike 4 teine lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Kui isik jätab kontrollnõuded järgimata või kohustused täitmata, võib kriminaalhooldusametnik teda kirjalikult hoiatada või kohus talle määratud käitumiskontrolli

aega kuni ühe aasta võrra pikendada ning kriminaalhooldusametnik või kohus võib muuta isikule määratud kohustusi vastavalt käesoleva seadustiku § 75 lõigetes 2, 3 ja 3¹ sätestatule.“;

27) paragrahvi 87¹ lõike 1 punkti 1 ja lõike 2 punkti 1 täiendatakse pärast sõnu „vägivalla kasutamine“ tekstiosaga „, või kui isikut on karistatud käesoleva seadustiku §-des 255 või 256 sätestatud kuriteo eest“;

28) paragrahvi 87¹ lõikes 4 asendatakse sõna „määrata“ tekstiosaga „, kohus või kriminaalhooldusametnik määrata“;

29) paragrahvi 87¹ lõikes 5 asendatakse sõna „kergendada“ tekstiosaga „muuta, asendada“.

§ 2. Elektroonilise side seaduse muutmine

Elektroonilise side seaduse § 111¹ lõike 11 punktis 6 asendatakse sõna „vangistusseaduses“ sõnadega „vangistus- ja kriminaalhooldusseaduses“.

§ 3. Isikut tõendavate dokumentide seaduse muutmine

Isikut tõendavate dokumentide seaduse § 15⁴ lõikes 2 asendatakse sõna „vangistusseaduse“ sõnadega „vangistus- ja kriminaalhooldusseaduse“.

§ 4. Kaitseväeteenistuse seaduse muutmine

Kaitseväeteenistuse seaduse § 38 lõike 1 punktis 4, § 70 lõike 3 punktis 6, § 80¹¹ lõike 1 punktis 5, § 81 lõike 4 punktis 4, § 171 lõikes 1, § 172 lõigetes 2 ja 3 asendatakse sõna „vangistusseadus“ sõnadega „vangistus- ja kriminaalhooldusseadus“ vastavas käändes.

§ 5. Karistusregistri seaduse muutmine

Karistusregistri seaduse § 20 lõike 1 punkt 8 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„8) vanglateenistusel vangistus- ja kriminaalhooldusseaduse § 105⁴ lõike 1 punktis 1 ja § 105⁵ lõikes 3 nimetatud isikule taustakontrolli tegemiseks ning kinnipeetava või kriminaalhooldusaluse kriminogeensete riskide hindamiseks;“.

§ 6. Kodakondsuse seaduse muutmine

Kodakondsuse seaduse § 2⁴ lõikes 2 asendatakse sõna „vangistusseaduse“ sõnadega „vangistus- ja kriminaalhooldusseaduse“.

§ 7. Kohtuekspertiisiseaduse muutmine

Kohtuekspertiisiseaduse § 17 lõike 1 punktides 2–4 asendatakse sõna „vangistusseaduse“ sõnadega „vangistus- ja kriminaalhooldusseaduse“.

§ 8. Konsulaarseaduse muutmine

Konsulaarseaduse § 12¹ lõikes 2 asendatakse sõna „vangistusseaduse“ sõnadega „vangistus- ja kriminaalhooldusseaduse“.

§ 9. Korrakaitse seaduse muutmine

Korralduseseaduse § 31 lõikes 8 ja § 46 lõikes 5 asendatakse sõna „vangistuseseaduse“ sõnadega „vangistus- ja kriminaalhoolduseseaduse“.

§ 10. Kriminaalmenetluse seadustiku muutmine

Kriminaalmenetluse seadustikus tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 99² lõikes 1 asendatakse sõna „vangistuseseadustiku“ sõnadega „vangistus- ja kriminaalhoolduseseaduse“;

2) paragrahvi 126² lõike 10 esimeses lauses, § 395² lõikes 3, § 395⁴ lõigetes 1 ja 4 ning § 426 lõike 2 punktides 1–3 asendatakse sõna „vangistuseseadus“ sõnadega „vangistus- ja kriminaalhoolduseseadus“ vastavas käändes.

3) paragrahvi 425 lõikes 1 asendatakse sõnad „arstliku komisjoni otsuse“ sõnadega „tervishoiutöötaja arvamuse“;

4) paragrahvi 426 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Kriminaalasja lahendanud maakohtu täitmiskohtunik võib pärast süüdimõistetu poolt karistuseseadustiku § 76 lõikes 1 või 2, § 76¹ lõikes 1 või §-s 77 sätestatud karistusaja ärakandmist vabastada süüdimõistetu vangistusest tingimisi enne tähtaja lõppemist.“;

5) paragrahvi 426 täiendatakse lõigetega 1¹ ja 1² järgmises sõnastuses:

„(1¹) Kui täitmiskohtunik keeldub süüdimõistetu tingimisi ennetähtaegselt vabastamisest karistuseseadustiku § 76 lõike 1 punkti 2 või lõike 2 punkti 2 või § 76¹ lõike 1 alusel ning määrab, et enne karistuseseadustiku § 76 lõikes 1¹ või 2¹ või § 76¹ lõikes 2 sätestatud tähtaja lõppemist kohtus süüdimõistetu ennetähtaegset vabastamist enam ei arutata, määrab täitmiskohtunik süüdimõistetule karistuseseadustiku § 76 lõike 1¹ või 2¹ või § 76¹ lõike 2 alusel käitumiskontrollile allutamise puhuks katseaja ja käitumiskontrolli ajal kohaldatavad kohustused.

(1²) Kui täitmiskohtunik keeldub süüdimõistetu tingimisi ennetähtaegselt vabastamisest karistuseseadustiku § 76 lõike 1 punkti 2 või lõike 2 punkti 2 või § 76¹ lõike 1 alusel ning keelab süüdimõistetu allutamise käitumiskontrollile karistuseseadustiku § 76 lõikes 1¹ või 2¹ või § 76¹ lõikes 2 sätestatud tähtajal, määrab täitmiskohtunik tähtaja, mille lõppedes vabastamist uuesti arutatakse, või tähtaja, mille lõppedes süüdimõistetu käitumiskontrollile allutatakse, ning selleks puhuks katseaja ja käitumiskontrolli ajal kohaldatavad kohustused, kui vangla või prokuratuur ei ole esitanud taotlust keelata süüdimõistetu allutamine käitumiskontrollile.“;

6) paragrahvi 426 lõike 2 sissejuhatav lauseosa ja punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Kui täitmiskohtunik keeldub süüdimõistetu tingimisi ennetähtaegselt vabastamisest, võib määrata vabastamise küsimuse uuesti arutamiseks tähtaja, mis on:

1) karistuseseadustiku § 76¹ lõikes 2 sätestatud tähtajast lühem;“;

7) paragrahvi 426 täiendatakse lõigetega 2¹ ja 2² järgmises sõnastuses:

„(2¹) Vangla või prokuratuuri põhjendatud taotlusel võib täitmiskohtunik keelata süüdimõistetu allutamise käitumiskontrollile karistusseadustiku § 76 lõike 1¹ või 2¹ või § 76¹ lõike 2 alusel. Sellisel juhul määrab täitmiskohtunik tähtaja, mille lõppedes vabastamist uuesti arutatakse, või tähtaja, mille lõppedes süüdimõistetu käitumiskontrollile allutatakse, ning selleks puhuks katseaja ja käitumiskontrolli ajal kohaldatavad kohustused, kui vangla või prokuratuur ei ole esitanud uuesti taotlust keelata süüdimõistetu allutamine käitumiskontrollile.

(2²) Vangla või prokuratuuri taotluse süüdimõistetu käitumiskontrollile allutamise keelamiseks, mis on esitatud hiljemalt 30 päeva enne karistusseadustiku § 76 lõikes 1¹ või 2¹ või § 76¹ lõikes 2 sätestatud tähtaega, vaatab täitmiskohtunik läbi selle kohtusse saabumisest alates kümne päeva jooksul. Taotluse, mis on esitatud käesoleva lõike esimeses lauses märgitust hiljem, vaatab täitmiskohtunik läbi hiljemalt 24 tundi enne karistusseadustiku § 76 lõikes 1¹ või 2¹ või § 76¹ lõikes 2 nimetatud tähtaega.“;

8) paragrahvi 426 täiendatakse lõikega 5 järgmises sõnastuses:

„(5) Kui kohus ei ole määranud käesoleva paragrahvi lõikes 1¹ nimetatud katseajaga ega käitumiskontrolli ajaks kohustusi süüdimõistetule, kes vabaneb karistusseadustiku § 76 lõike 1¹ või 2¹ või § 76¹ lõike 2 alusel, määrab täitmiskohtunik need viivitamata vangla või kriminaalhooldusametniku taotluse alusel.“;

9) paragrahvi 427 lõikes 1 asendatakse sõna „kergendamise“ tekstiosaga „muutmise, asendamise“;

10) paragrahvi 427¹ tekst loetakse lõikeks 1 ja paragrahvi täiendatakse lõikega 2 järgmises sõnastuses:

„(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud asjaolude esinemise korral ning kui käesoleva seadustiku § 201 lõike 2 punktides 3 ja 6 või § 202 lõike 2 punktides 3–7 sätestatud kohustused täidetakse kriminaalhooldusosakonnas, võib kriminaalhooldusametnik isikule pandud kohustusi tema nõusolekul muuta või asendada, kui nende täitmine on osutunud võimatuks või ebaotstarbekaks, või määrata täiendavaid kohustusi. Kui isik ei nõustu kohustuste muutmise või asendamise või täiendavate kohustuste määramisega, esitab kriminaalhooldusametnik erakorralise ettekande kohustused määranud kohtule või prokuratuurile. Kohustuste täitmata jätmise korral esitab kriminaalhooldusametnik erakorralise ettekande prokuratuurile.“.

§ 11. Kõrgharidusseaduse muutmine

Kõrgharidusseaduse § 16 lõike 6 punktis 5 asendatakse sõna „vangistusseaduses“ sõnadega „vangistus- ja kriminaalhooldusseaduses“.

§ 12. Maksukorralduse seaduse muutmine

Maksukorralduse seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 17 lõiget 4 täiendatakse punktiga 7¹ järgmises sõnastuses:

„7¹) kinnipeetav ja vahistatu seoses vangistus- ja kriminaalhooldusseaduses sätestatud rahaliste kohustuste täitmisega.“;

2) paragrahvi 17 lõiget 5 täiendatakse pärast sõna „samuti“ sõnadega „vangistus- ja kriminaalhooldusseaduses ja“;

3) paragrahvi 29 punkti 47 täiendatakse pärast sõna „täitmiseks“ tekstiosaga „, vangistus- ja kriminaalhooldusseaduses sätestatud kinnipeetava ja vahistatu rahaliste kohustustega seotud ülesannete täitmiseks“.

§ 13. Tervishoiuteenuste korraldamise seaduse muutmine

Tervishoiuteenuste korraldamise seaduse § 1 lõikes 2¹ ja § 52 lõikes 3¹ asendatakse sõna „vangistusseadus“ sõnadega „vangistus- ja kriminaalhooldusseadus“ vastavas käändes.

§ 14. Tsiviilkohtumenetluse seadustiku muutmine

Tsiviilkohtumenetluse seadustiku § 47 lõikes 3 asendatakse sõna „vangistusseaduses“ sõnadega „vangistus- ja kriminaalhooldusseaduses“.

§ 15. Täitemenetluse seadustiku muutmine

Täitemenetluse seadustikus tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 31 pealkiri ja lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 31. Kinnipeetava ja vahistatu vastu esitatud rahalise nõude täitmine

(1) Kinnipeetava või vahistatu vanglasisesele isikuarvele kantavatele summadele pööratakse sissenõue vangistus- ja kriminaalhooldusseaduse § 44 lõike 2 punktis 1 sätestatud korras. Kinnipeetav summa arvutatakse vastavalt vangistus- ja kriminaalhooldusseaduse §-le 44.“;

2) paragrahvi 31 lõige 2 tunnistatakse kehtetuks;

3) paragrahvi 62 lõikes 6 asendatakse sõna „vangistusseaduses“ sõnadega „vangistus- ja kriminaalhooldusseaduses“.

§ 16. Töölasest Euroopa Liidu õiguse rikkumisest teavitaja kaitse seaduse muutmine

Töölasest Euroopa Liidu õiguse rikkumisest teavitaja kaitse seaduse § 3 lõikes 3 asendatakse sõna „vangistusseaduse“ sõnadega „vangistus- ja kriminaalhooldusseaduse“.

§ 17. Töötervishoiu ja tööohutuse seaduse muutmine

Töötervishoiu ja tööohutuse seaduse § 1 lõike 3 punktis 1 asendatakse sõna „vangistusseaduses“ sõnadega „vangistus- ja kriminaalhooldusseaduses“.

§ 18. Vangistusseaduse muutmine

Vangistusseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) seaduse pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Vangistus- ja kriminaalhooldusseadus“;

2) paragrahvi 1 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Käesolev seadus sätestab vangistuse, aresti, eelvangistuse ja kriminaalhoolduse täideviimise korra ja korralduse ning vanglateenistuse, teenistuse vanglaametnikuna, kriminaalhoolduse ja kriminaalhooldusametniku mõiste ja tingimused.“;

3) seadust täiendatakse §-ga 1² järgmises sõnastuses:

„§ 1². Avaliku teabe seaduse ning märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise ning kollektiivse pöördumise esitamise seaduse kohaldamine

(1) Vangla võib kinnipeetava märgukirjale või selgitustaotlusele vastata suuliselt, kui märgukirjast või selgitustaotlusest nähtub, et kaitstava õiguse riive on väheintensiivne. Suulise vastamise aja ja vastuse sisu kohta tehakse märge käesoleva seaduse § 5¹ lõike 1 punktis 7 nimetatud vangiregistri iseteenindusportaali.

(2) Käesoleva seaduse § 5¹ lõike 1 punktis 7 nimetatud vangiregistri iseteenindusportaali kaudu kinnipeetava poolt vanglale esitatud pöördumistele ei kohaldata avaliku teabe seaduse § 21 lõiget 1 ega märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise ning kollektiivse pöördumise esitamise seaduse § 5 lõikeid 3 ja 4. Kui pöördumise lahendamine ei kuulu vangla pädevusse, teavitab vangla kinnipeetavat, milline asutus on pädev pöördumisele vastama.

(3) Teave vanglateenistuse struktuuriüksuste isikkoosseisu kohta tunnistatakse asutusesiseseks kasutamiseks, kui sellise teabe avalikuks tulek ohustaks riigi, avalikku või vangla julgeolekut.“;

4) seadust täiendatakse §-ga 3¹ järgmises sõnastuses:

„§ 3¹. Kriminaalhooldusalune

Kriminaalhooldusalune on:

- 1) süüdimõistetu, kelle kohus on seaduses sätestatud korras määranud kriminaalhooldaja järelevalve alla;
- 2) süüdimõistetu, kelle vangistus on asendatud üldkasuliku tööga või narkomaanide sõltuvusraviga või osaliselt asendatud seksuaalkurjategijate kompleksraviga;
- 3) isik, kelle suhtes on kriminaalmenetlus lõpetatud ja kellele prokurör või kohus on määranud kriminaalmenetluse seadustiku § 201 lõike 2 või § 202 lõike 2 kohaselt kohustused, mille täitmist korraldatakse kriminaalhooldusosakonnas;
- 4) kahtlustatav või süüdistatav, kellel tõkendina kohaldatud vahistamine on asendatud elektroonilisele valvele allumise kohustusega;
- 5) kahtlustatav, süüdistatav või süüdimõistetu, kellele kohus on kohaldanud elektroonilise valvega ajutist lähenemiskeeldu või lähenemiskeeldu;
- 6) süüdlane, kelle arest on asendatud üldkasuliku tööga või kellele kohus on määranud üldkasuliku töö tegemise kohustuse karistusseadustiku § 87 alusel;
- 7) kahtlustatav või süüdistatav, kelle kohta on prokurör või kohus tellinud kohtuelse ettekande.“;

5) paragrahvi 5 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Täitmisplaani kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.“;

6) paragrahvi 5¹ lõiget 1 täiendatakse punktiga 8 järgmises sõnastuses:

„8) tagada ülevaade kinnipeetavate ja vahistatute isikuarvele laekuvatest ja sealt maha arvatud summadest ning korraldada kinnipeetavate ja vahistatute vastu esitatud nõuete ja võlgade täitmist.“;

7) paragrahvi 5³ lõike 1 punkti 8 täiendatakse pärast sõna „läbiotsimise,“ sõnaga „läbivaatuse,“;

8) paragrahvi 5³ lõiget 1 täiendatakse punktidega 13¹ ja 13² järgmises sõnastuses:

„13¹) andmed, sealhulgas eriliiki isikuandmed, kriminaalhooldusaluse alkoholi tarvitamise keelu täitmist kontrolliva elektroonilise valve seadme kasutamise võimalikkuse väljaselgitamise või kasutamise kohta;

13²) andmed, sealhulgas eriliiki isikuandmed, kriminaalhooldusaluse keelatud aine tarvitamise kontrollimise seadme kasutamise võimalikkuse väljaselgitamise või kasutamise kohta;“;

9) paragrahvi 5³ täiendatakse punktidega 20–22 järgmises sõnastuses:

„20) andmed isikuarvele kantud töötasu ja muude laekumiste kohta;

21) andmed isikuarvelt maha arvatavate summade ja nõuete täitmise kohta;

22) andmed sisseostude ja vanglas tarbitud teenuste kohta.“;

10) paragrahvi 5⁴ lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Vangiregistrisse kantud andmed kantakse üle registri arhiivi kolm kuud pärast vangistuse, aresti, eelvangistuse või kriminaalhoolduse lõppemist või muude andmete sisestamist. Vangiregistrisse kantud arestiga seotud andmeid säilitatakse arhiveerituna kümme aastat ja muid andmeid 50 aastat registri arhiivi kandmise kuupäevast arvates. Vangiregistri põhimääruses võib sätestada lühema andmete arhiivi kandmise ja säilitamise tähtaja.“;

11) paragrahvi 13 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Isik võetakse vanglasse vastu jõustunud kohtuotsuse või -määruse koopia alusel, tema isikusamasust kontrollitakse isikut tõendava dokumendi või isikusamasuse tuvastamist võimaldavate riiklikesse andmekogudesse kantud andmete alusel.“;

12) paragrahvi 14 lõikes 1 asendatakse sõna „läbiotsimine“ sõnaga „läbivaatus“ vastavas käändes“;

13) paragrahvi 14 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Pärast kinnipeetava saabumist tehakse kindlaks tema eluloolised andmed, määratakse kindlaks tema psühholoogilis-sotsiaalne prognoos ja selgitatakse välja muud andmed, mis on vajalikud kinnipeetava individuaalse täitmiskava koostamiseks käesoleva seaduse § 16 kohaselt.“;

14) paragrahvi 14 lõige 4 tunnistatakse kehtetuks;

15) paragrahvi 27 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Vanglateenistuse ametnikul on õigus teha kinnipeetavaga kokkusaamisele lubatud isikule turvakontrolli ja läbivaatust. Käesoleva seaduse §-s 26 nimetatud isikute turvakontroll ja

läbivaatus on lubatud vaid põhjendatud kahtluse korral. Selle viib läbi külastajaga samast soost vanglateenistuse ametnik. Asjad, mille omamine vanglas on keelatud, võtab vanglateenistus kokkusaamise ajaks ajutisele hoiule.“;

16) paragrahvi 27 lõike 1¹ tekst loetakse lõikeks 1² ja paragrahvi täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

„(1¹) Valdkonna eest vastutava ministri määrusega võib täiendada käesoleva seaduse §-s 26 nimetatud isikute loetelu, kellele ei tehta vanglasse sisenemisel turvakontrolli ega läbivaatust.“;

17) paragrahvi 29 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Vanglateenistus kontrollib, kellega kinnipeetav telefoni teel suhtleb või kirjavahetust peab. Telefonikõne korral on vanglateenistusel õigus registreerida telefonikõnes osaleja ees- ja perekonnanimi või asutuse puhul nimetus, telefoninumber, helistamise aeg ja kõne kestus. Kirjavahetuse korral on vanglateenistusel õigus registreerida kirjavahetuses osaleja ees- ja perekonnanimi või asutuse puhul nimetus, aadress ning kirja saatmise aeg.

(2) Kinnipeetavale saadetud või tema saadetavad kirjad avab vanglateenistuse ametnik kinnipeetava juuresolekul ja võtab sealt ära esemed, mille omamine vanglas on vangla sisekorraeeskirjaga keelatud. Avada ei või kirju, mille on saatnud või mis saadetakse järgmistele asutustele või isikutele:

- 1) kaitsja;
- 2) advokaadist esindaja;
- 3) oma riigi konsulaartöötaja;
- 4) ametiasutus avaliku teenistuse seaduse tähenduses.

(3) Kinnipeetava kirjavahetuse ja telefoni teel edastatavate sõnumite sisu võib kontrollida kriminaalmenetluse seadustiku 3¹. peatükis sätestatud alustel ja korras.

(4) Kirjavahetuse kontrollimisel käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud juhul võib vanglateenistuse ametnik jätta kirja ära saatmata, kui:

- 1) kiri ohustab vangistuse täideviimise eesmärke, vangla julgeolekut või korda;
- 2) kirja edastamine võib kaasa tuua kuriteo toimepanemise;
- 3) kiri ohustab teise kinnipeetava vangistuse täideviimise eesmärke;
- 4) kiri on koostatud salakirjas või loetamatult.

(5) Kirjavahetuse kontrollimisel käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud juhul ei või jätta ära saatmata kinnipeetava kirju lõikes 2 nimetatud asutustele või isikutele.”;

18) paragrahvi 31 lõiked 3 ja 4 tunnistatakse kehtetuks;

19) paragrahvi 31¹ täiendatakse lõigetega 4 ja 5 järgmises sõnastuses:

„(4) Kui kinnipeetav kasutab interneti viisil, mis on vastuolus käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud eesmärkidega, on vanglateenistusel õigus piirata interneti kasutamist või sellele juurdepääsu nii, et on tagatud interneti kasutamine kooskõlas lõikes 1 sätestatud eesmärkidega.

(5) Interneti kasutamise ja sellele juurdepääsu piiramise korra kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.“;

20) paragrahv 32¹ tunnistatakse kehtetuks;

21) paragrahvi 34 täiendatakse lõikega 4¹ järgmises sõnastuses:

„(4¹) Kinnipeetavale, kes on väljasaadetav väljasõidukohustuse ja sissesõidukeelu seaduse tähenduses, võimaldatakse vaid iseseisev riigikeeleõpe.“;

22) paragrahvi 34¹ lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Kinnipeetavale õppimise eest tasu maksmise alused ja määrad ning tasu arvutamise ja maksmise korra kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.“;

23) paragrahvi 37 lõike 2 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„1) kinnipeetav, kes on vanaduspensioniealine riikliku pensionikindlustuse seaduse tähenduses;“;

24) paragrahvi 43 lõike 2 kolmas lause tunnistatakse kehtetuks;

25) paragrahvi 43 täiendatakse lõikega 2¹ järgmises sõnastuses:

„(2¹) Kinnipeetava töötasu määrad ning töötasu arvutamise ja maksmise korra kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega“;

26) paragrahvi 44 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Vanglateenistus kannab kinnipeetava töötasu ja muud kinnipeetavale laekuvad summad kinnipeetava vanglasisesele isikuarvele.

(2) Vanglasisesele isikuarvele kantavad summad jaotatakse järgmiselt:

1) 50 protsenti kantakse täitmisele pööratud rahaliste nõuete täitmiseks rahalise nõude esitajale, kui selleks on olemas tehniline võimekus, või Eestis tegutsevas krediidi- ja makseasutuses kinnipeetava nimele avatud kontole või nende võimaluste puudumise korral kinnipeetava maksukorralduse seaduse § 105 lõikes 1 nimetatud kontole (edaspidi *ettemaksukonto*);

2) 20 protsenti hoiustatakse vabanemistoetusena isikuarvel;

3) ülejäänud summa jäetakse kinnipeetavale vanglasiseseks kasutamiseks vangla sisekorraeeskirjas sätestatud korras.

(3) Ettemaksukontole kantud summale kohaldatakse maksukorralduse seaduse §-s 34 tagastusnõude kohta sätestatud.

(4) Kui kinnipeetava vastu ei ole täitmisele pööratud rahalisi nõudeid, hoiustatakse vanglasisesele isikuarvele laekuvast summast isikuarvel 20 protsenti vabanemistoetusena ja ülejäänud jäetakse kinnipeetavale vanglasiseseks kasutamiseks vangla sisekorraeeskirjas sätestatud korras. Kui kinnipeetava vastu on täitmisele pööratud rahalisi nõudeid vähem kui 50 protsendi ulatuses isikuarvele kantavast summast, kantakse rahaliste nõuete katteks vajaminev summa nõude esitajale, kui selleks on olemas tehniline võimekus, või Eestis tegutsevas krediidi- ja makseasutuses kinnipeetava nimele avatud kontole või nende võimaluste puudumise korral ettemaksukontole, 20 protsenti hoiustatakse vabanemistoetusena isikuarvel ja ülejäänud summad jäetakse kinnipeetavale vanglasiseseks kasutamiseks vangla sisekorraeeskirjas sätestatud korras.

(5) Kui maksejõuetusmenetluses on määratud usaldusisik, tasub kinnipeetavast võlgnik nõude summa usaldusisikule või võlausaldajale enda isikuarvele vanglasiseseks kasutamiseks jäetud summast.

(6) Vabanemistoetust hoiustatakse kuni kolmekordse Vabariigi Valitsuse kehtestatud kuutöötasu alammäära täitumiseni.

(7) Kinnipeetava soovil võib:

1) vabanemistoetust hoiustada käesoleva paragrahvi lõikes 6 sätestatust suuremas summas;
2) kasutada tema vanglasiseseks kasutamiseks jäetud summasid rahaliste nõuete täitmiseks, saata tema perekonnaliikmele või ülalpeetavale, kanda Eestis tegutsevas krediidi- ja makseasutuses enda nimele avatud kontole või kasutada muul eesmärgil, mis ei ole vastuolus seadusega või ei ohusta vangla julgeolekut.

(8) Käesoleva paragrahvi lõike 7 punktis 1 nimetatud juhul ei ole kinnipeetaval õigust nõuda vabanemistoetusena hoiustatud summa kasutamist vangla sisekorraeeskirjas sätestatud korras.“;

27) paragrahv 44¹ tunnistatakse kehtetuks;

28) paragrahvi 53 lõige 4 tunnistatakse kehtetuks;

29) paragrahvi 65 lõiget 5 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

„Vanglateenistuse ametnik võib kinnipeetava hea käitumise korral kustutada distsiplinaarkaristuse ka enne ühe aasta möödumist.“;

30) paragrahv 68 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 68. Läbiotsimine, turvakontroll ja läbivaatus

(1) Vanglateenistuse ametnik võib keelatud esemete ja ainete avastamiseks läbi otsida:

- 1) elu- ja olmeruume;
- 2) teisi vangla ruume ja vangla territooriumi.

(2) Läbiotsimise eesmärk on leida ruumidest või territooriumilt vanglas keelatud aineid ja esemeid vaatlemise, kompamise, tehnilise vahendi või sellekohase väljaõppe saanud teenistuslooma abil. Selle käigus otsitakse läbi ka ruumis või territooriumil asuvad esemed.

(3) Vanglas keelatud esemete ja ainete avastamiseks on vanglateenistuse ametnikul õigus teha kinnipeetavale ning vanglasse saabuvale ja vanglast väljuvale isikule turvakontrolli ja läbivaatust.

(4) Vanglateenistuse ametnik kontrollib turvakontrolli käigus kinnipeetavat, vanglasse saabuvat ja vanglast väljuvat isikut ning nende riietust ja asju vaatlemise, kompamise, tehnilise vahendi või sellekohase väljaõppe saanud teenistuslooma abil.

(5) Lábivaatus on vanglasse saabuva või sealt väljuva isiku või kinnipeetava, sealhulgas tema keha, kehaõõnsuste ja riiete läbivaatamine eesmärgiga kontrollida, kas isiku kehasse või kehale või riietesse on peidetud vanglas keelatud esemeid või aineid.

(6) Kehaõõnsuse läbivaatust võib teha üksnes juhul, kui muude meetmetega ei ole võimalik läbivaatuse eesmärki saavutada ja see on eesmärgi suhtes proportsionaalne. Kehaõõnsuse läbivaatust võib teha ainult tervishoiutöötaja.

(7) Kui on alust arvata, et kinnipeetav peidab eset või ainet, mis on vanglas keelatud, vaadatakse kinnipeetav läbi eelkõige järgmistel juhtudel:

- 1) tema vanglasse sisenemisel ja vanglast väljumisel;
- 2) enne ja pärast lühiajalist ja pikaajalist kokkusaamist;
- 3) objekti läbiotsimise ajal, kui kinnipeetav viibib läbiotsimise ajal objektil;
- 4) kinnipeetava kartserisse paigutamisel ja vanglasisesel saatmisel kartserirežiimil viibimise ajal;
- 5) kinnipeetava vanglasisesel saatmisel, kui tema suhtes on kohaldatud täiendavaid julgeolekuabinõusid või lukustatud kambri režiimil viibiv vahistatu puutub saatmise käigus kokku teise kambri paikneva kinnipeetavaga;
- 6) kinnipeetava üksusest väljapoole saatmisel ja tagasi üksusesse saatmisel juhul, kui ta ei olnud kogu saatmise ajal teda saatva vanglaametniku järelevalve all;
- 7) kinnipeetava jalutuskäigule minekul ja jalutuskäigult tulekul juhul, kui ta puutus teekonnal kokku teise kinnipeetavaga, kellega tal muul ajal kokkupuudet ei ole, või kui jalutuskäigule saatmise teekond ja jalutushoov või -boks ei olnud enne läbi otsitud;
- 8) kinnipeetava üksusesisesel saatmisel, kui tal on kokkupuude teise kinnipeetavaga, kellega tal muul ajal kokkupuudet ei ole.

(8) Vanglateenistuse ametnik võib vaadata läbi vanglasse siseneva või vanglast väljuva isiku, kui on alust arvata, et isikul võib olla kaasas keelatud esemeid või aineid, eelkõige järgmistel juhtudel:

- 1) isik läheb pikaajalisele kokkusaamisele;
- 2) kinnipeetava organismis on varem pärast sama isikuga kokkusaamist tuvastatud narkootiline või psühhotropne aine ning narkootilise või psühhotropse aine on oma uuringuga tuvastanud ka Eesti Kohtuekspertiisi Instituut.

(9) Vanglateenistuse ametnik sisestab andmed läbivaatuse kohta vangiregistrisse.

(10) Turvakontrolli ja läbivaatust teeb isiku või kinnipeetavaga samast soost vanglateenistuse ametnik. Kui see on vajalik vahetu ohu tõrjumiseks, võib turvakontrolli ja läbivaatust erandina teha vanglateenistuse ametnik, kes ei ole isiku või kinnipeetavaga samast soost.

(11) Läbiotsimise, turvakontrolli ja läbivaatuse käigus võib vanglateenistuse ametnik kasutada vahetut sundi nii kaua, kui see on eesmärgi saavutamiseks vältimatu.

(12) Vanglateenistuse ametniku leitud keelatud esemed ja ained võetakse ära ning need realiseeritakse või hävitatakse. Realiseerimisel saadud summa kantakse riigieelarvesse.

(13) Leitud dokumendid võtab vanglateenistus hoiule ja tagastab kinnipeetavale tema vanglast vabanemisel.

(14) Läbiotsimise, turvakontrolli ja läbivaatuse täpsema korra kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.“;

31) paragrahvi 74 tekst loetakse lõikeks 1 ja paragrahvi täiendatakse lõikega 2 järgmises sõnastuses:

„(2) Vanglateenistus võib kinnipeetava vabastamist ette valmistada käesoleva seaduse §-des 104²³ ja 104²⁴ sätestatud vormis ja sellisel juhul teostab võrgustikutööd vanglateenistuse ametnik või töötaja, kaasates vajaduse korral kriminaalhooldusametniku.“;

32) paragrahvi 75 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Vabastamisel makstakse kinnipeetavale tema isikuarvel olevatest summadest välja vabanemistoetus ja vanglasiseseks kasutamiseks jäetud summa. Need kantakse Eestis tegutsevas krediidi- ja makseasutuses kinnipeetava nimele avatud kontole või selle puudumise korral ettemaksukontole. Kinnipeetavale, kellel ei ole vabanemisel piisavalt raha, et jõuda vabanemisjärgsesse elukohta, makstakse ühekordset toetust käesoleva paragrahvi lõike 4¹ alusel kehtestatud määra ulatuses. Vabanemisjärgsesse elukohta sõiduks mõeldud summa võib vangla valikul välja maksta ka sularahas või kanda sõidukikaardile.“

33) paragrahvi 76 lõikes 1 asendatakse tekstiosa „§-s 76, 76¹ või 77“ tekstiosaga „§ 76 lõikes 1 või 2, § 76¹ lõikes 1 või §-s 77“;

34) paragrahvi 76 lõikes 3 asendatakse tekstiosa „pärast karistusseadustiku § 76 lõike 2 punktis 2 või § 76¹ lõikes 2 sätestatud karistusaja ärakandmist, kuid mitte hiljem kui kuue kuu möödumisel tingimisi enne tähtaega vabastamata jätmise määruse jõustumisest, kui kohus ei ole sätestanud oma määruhes materjalide uuesti esitamiseks pikemat või lühemat tähtaega“ tekstiosaga „ainult juhul, kui kohus on määranud materjalide uuesti esitamiseks tähtaja“;

35) paragrahvi 76 lõige 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(5) Kui kohus on karistusseadustiku § 74 lõike 4 või § 76 lõike 7 alusel pööranud süüdimõistetu kandmata jäänud karistuse osa täitmisele või süüdimõistetu on karistusseadustiku § 74 lõike 5 või § 76 lõike 8 kohaselt katseajal toime pannud uue tahtliku kuriteo, mille eest teda on karistatud vangistusega, edastab vangla käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud materjalid uuesti kohtule pärast karistusseadustiku § 76 lõike 1 punktis 2 või lõike 2 punktis 2 või § 76¹ lõikes 2 sätestatud karistusaja ärakandmist, kuid mitte varem kui ühe aasta möödumisel täitmisele pööratud karistuse osa kandmisele asumisest või uue kuriteo toimepanemise eest mõistetud karistuse kandmisele asumisest süüdimõistetu poolt. Kohus võib määrata kandmata jäänud karistuse osa täitmisele pööramisel materjalide uuesti esitamiseks ühest aastast pikema või lühema tähtaja või tähtaja, mille lõppedes süüdimõistetu allutatakse käitumiskontrollile, kui kohus ei ole seda keelanud vangla või prokuratuuri põhjendatud taotlusel.“;

36) paragrahvi 76 lõike 6 esimene lause tunnistatakse kehtetuks;

37) paragrahvi 76 lõikes 7 asendatakse sõnad „vabastamise materjalide ettevalmistamise korra“ sõnadega „vabastamise ja käitumiskontrollile allutamise materjalide ettevalmistamise ning kinnipeetava vabastamise keelamise taotluse esitamise korra“;

38) paragrahvi 76 täiendatakse lõigetega 8–11 järgmises sõnastuses:

„(8) Kui vangla või prokuratuur leiab, et kinnipeetava vangistuse eesmärgid ei ole saavutatud või tema vabanemine kujutaks jätkuvalt suurt ohtu ühiskonnale, või kui kinnipeetavale on kohaldatud või kohaldatakse väljasaatmist kohtuotsuse või Politsei- ja Piirivalveameti otsuse alusel, edastatakse hiljemalt 30 päeva enne karistusseadustiku § 76 lõikes 1¹ või 2¹ või § 76¹ lõikes 2 sätestatud tähtaja lõppu kohtule põhjendatud taotlus kinnipeetava käitumiskontrollile allutamise keelamiseks. Vajaduse korral võib nimetatud taotluse kohtule edastada käesoleva lõike esimeses lauses märgitust hiljem koos selgitusega, miks seda varem ei saanud esitada.

(9) Kui maakohus on nõustunud vangla või prokuratuuri esitatud taotlusega keelata kinnipeetava allutamine käitumiskontrollile karistusseadustiku § 76 lõikes 1¹ või 2¹ või § 76¹ lõikes 2 sätestatud tähtaja lõppedes, ei allutata kinnipeetavat enne sellekohase kohtulahendi jõustumist käitumiskontrollile ka juhul, kui samades lõigetes sätestatud tähtaeg lõpeb enne kohtulahendi jõustumist.

(10) Kui kohus keelab kinnipeetava allutamise käitumiskontrollile karistusseadustiku § 76 lõikes 1¹ või 2¹ või § 76¹ lõikes 2 sätestatud tähtaja lõppedes ja määrab tähtaja, mille lõppedes vabastamist uuesti arutatakse, edastab vangla kohtule määratud ajaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud materjalid. Kui kohus määrab tähtaja, millal süüdimõistetu käitumiskontrollile allutatakse, võib vangla või prokuratuur esitada uuesti taotluse keelata süüdimõistetu allutamine käitumiskontrollile.

(11) Kui kohus ei ole keelanud kinnipeetava allutamist käitumiskontrollile karistusseadustiku § 76 lõikes 1¹ või 2¹ või § 76¹ lõikes 2 sätestatud tähtaja lõppedes, kuid ei ole määranud süüdimõistetule katseaega ega käitumiskontrolli ajaks kontrollnõudeid ja kohustusi, esitab vangla taotluse täitmiskohtunikule katseaja, kontrollnõuete ja kohustuste määramiseks enne samades lõigetes sätestatud tähtaja lõppemist.“;

39) paragrahv 79 tunnistatakse kehtetuks;

40) paragrahvi 85¹ lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Isik võetakse vanglasse vastu aresti mõistmise või määramise kohta tehtud kohtulahendi koopia alusel, tema isikusamasust kontrollitakse isikut tõendava dokumendi või isikusamasuse tuvastamist võimaldavate riiklikesse andmekogudesse kantud andmete alusel.“;

41) paragrahvi 89 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Isik võetakse vanglasse või arestimajja vastu isiku kinnipidamise või väärteoprotokolli koopia, kahtlustatavana kinnipidamise protokolli koopia, kohtumääruse või -otsuse koopia alusel, tema isikusamasust kontrollitakse isikut tõendava dokumendi või isikusamasuse tuvastamist võimaldavate riiklikesse andmekogudesse kantud andmete alusel.“;

42) paragrahvi 93 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Vahistatule avatakse vanglasisene isikuarve. Vahistatu isikuarve suhtes ei kohaldata käesoleva seaduse § 44 lõikes 6 ja lõike 7 punktis 1 sätestatud.“;

43) paragrahvi 97 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

(1) Vahistatule saadetud või tema saadetavad kirjad avab vanglateenistuse ametnik vahistatu juuresolekul ja võtab sealt ära esemed, mille omamine vanglas on vangla sisekorraeskirjaga keelatud. Avada ei või kirju, mille on saatnud või mis saadetakse järgmistele asutustele või isikutele:

- 1) kaitsja;
- 2) advokaadist esindaja;
- 3) oma riigi konsulaartöötaja;
- 4) ametiasutus avaliku teenistuse seaduse tähenduses.

(2) Vahistatu kirjavahetuse ja telefoni teel edastatavate sõnumite sisu võib kontrollida kriminaalmenetluse seadustiku 3¹. peatükis sätestatud alustel ja korras.“;

44) seadust täiendatakse 5². peatükiga järgmises sõnastuses:

„5². peatükk

KRIMINAALHOOLDUSE TÄIDEVIIMINE

1. jagu

Üldsätted

§ 104⁷. Kriminaalhooldus

(1) Kriminaalhooldus on karistuse täideviimise meede, mille eesmärk on mõjutada kriminaalhooldusala käitumist ja soodustada tema sotsiaalset taastõimimist ühiskonda. Kriminaalhoolduse käigus valvatakse kriminaalhooldusala käitumise ja temale pandud kohustuste ja kontrollnõuete täitmise järele ning teda toetatakse kogu kriminaalhoolduse vältel. Kriminaalhooldust viiakse täide individuaalselt või sotsiaalse rühmatöö vormis.

(2) Kriminaalhoolduse täideviimise korra kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

§ 104⁸. Kriminaalhooldaja ja kriminaalhooldusosakonna juhataja

(1) Kriminaalhooldaja on:

- 1) kriminaalhooldusametnik, sealhulgas vanemkriminaalhooldusametnik, vanemkriminaalhooldusametnik-metoodik ja nooremametnik;
- 2) kriminaalhooldusabiline.

(2) Kriminaalhooldusabiline on isik, kes täidab kriminaalhooldusülesandeid oma vabast ajast ja tasu saamata.

(3) Kriminaalhoolduse ülesandeid võib lisaks kriminaalhooldajale anda ka teistele vangla teenistuses olevatele isikutele, kes vastavad kriminaalhooldusametnikule esitatavatele nõuetele.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isikutele ja kriminaalhooldusosakonna juhatajale esitatavad nõuded kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

§ 104⁹. Isikuandmete töötlemine kriminaalhoolduse täideviimisel

(1) Kriminaalhooldajal on õigus töödelda ning saada teistelt asutustelt ja isikutelt kriminaalhoolduse eesmärkide täitmiseks vajalikku teavet, kriminaalhooldusaluse ja temaga seotud isikute isikuandmeid, sealhulgas seaduses sätestatud juhtudel eriliiki isikuandmeid.

(2) Kriminaalhoolduse ettevalmistamisel ja täideviimisel loetakse kriminaalhooldaja tegevus õiguskaitseasutuse tegevuseks isikuandmete kaitse seaduse § 13 lõike 2 tähenduses ning isikuandmete töötlemisel lähtutakse õiguskaitseasutustele kehtestatud sätetest.

(3) Kriminaalhoolduse täideviimiseks vajalikke andmeid töödeldakse käesoleva seaduse §-des 5¹–5⁴ sätestatud korras.

§ 104¹⁰. Andmesubjekti õigus saada teavet oma isikuandmete töötlemise kohta ja isikuandmete väljastamine

(1) Isikuandmete töötlemisel käesoleva seaduse alusel võib vastutav töötleja piirata andmesubjekti isikuandmete kaitse seadusest tulenevaid õigusi, kui see on vajalik süüteo tõkestamiseks, avastamiseks, menetlemiseks või karistuse täideviimiseks, distsiplinaarmenetluse või haldusmenetluse läbiviimiseks, teise isiku või andmesubjekti õiguste ja vabaduste kahjustamise takistamiseks, riigi julgeoleku ohustamise takistamiseks või avaliku korra kaitse tagamiseks.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel võib piirata järgmisi andmesubjekti õigusi:

1) õigus saada teada oma isikuandmete töötlemisest, sealhulgas sellest, milliseid isikuandmeid töödeldakse, samuti töötlemise viisi, meetodit, eesmärki, õiguslikku alust, ulatust või põhjust;

2) õigus saada teada oma isikuandmete vastuvõtjaid ja avaldatavate isikuandmete kategooriaid ning teavet selle kohta, kas isikuandmed edastatakse välisriigile või rahvusvahelisele organisatsioonile;

3) õigus nõuda oma isikuandmete töötlemise piiramist;

4) õigus esitada vastuväiteid oma isikuandmete töötlemise kohta;

5) õigus saada teada oma isikuandmetega seotud rikkumisest.

(3) Andmesubjekti õigusi võib piirata kuni käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud asjaolude äralangemiseni.

§ 104¹¹. Kriminaalhooldusametniku katseaeg

Kriminaalhooldusametnikule kohaldatakse katseaega kuni kuus kuud ametikohale asumisest arvates.

§ 104¹². Kriminaalhooldaja ja kriminaalhooldusosakonna juhataja teatamiskohustus

(1) Kriminaalhooldusametnik peab teatama talle ametitegevuse käigus teatavaks saanud kuritegudest ja väärtegudest.

(2) Kriminaalhooldusabiline peab teatama talle vabatahtliku tegevuse käigus teatavaks saanud käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tegudest.

(3) Kriminaalhooldusosakonna juhataja peab teatama talle ametitegevuse käigus teatavaks saanud käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tegudest.

§ 104¹³. Kriminaalhooldaja ja kriminaalhooldusosakonna juhataja ametisaladuse hoidmise kohustus

(1) Kriminaalhooldusametniku ametisaladuse hoidmise kohustusele kohaldatakse käesoleva seaduse §-s 132 sätestatud.

(2) Kriminaalhooldusabilise ametisaladuse hoidmise kohustusele kohaldatakse käesoleva seaduse §-s 132 sätestatud.

(3) Kriminaalhooldusosakonna juhataja ametisaladuse hoidmise kohustusele kohaldatakse käesoleva seaduse §-s 132 sätestatud.

§ 104¹⁴. Varalise kahju hüvitamine

Kriminaalhooldusametniku või kriminaalhooldusosakonna juhataja teenistusülesannete või kriminaalhooldusabilise vabatahtlike ülesannete täitmise tõttu tekkinud või neile või nende perekonnaliikmele tahtlikult tekitatud varalise kahju hüvitab riik käesoleva seaduse §-s 143 sätestatud korras. Kahjutasu nõutakse sisse süüdiolvalt isikult.

2. jagu

Kriminaalhoolduse ettevalmistamine ja täideviimine

§ 104¹⁵. Kohtueelne ettekanne

(1) Kohtu või prokuröri taotlusel koostab kriminaalhooldusametnik kahtlustatava, süüdistatava, või süüdimõistetud elulooliste faktide ja psühholoogilis-sotsiaalses prognoosis sisalduva info põhjal kohtueelse ettekande.

(2) Kohtueelse ettekande koostamiseks vajaliku teabe kogumiseks teeb kriminaalhooldusametnik järgmist:

1) kohtub kahtlustatava, süüdistatava või süüdimõistetuga, tema lähedastega ja teiste isikutega, sealhulgas alaealise kahtlustatava, süüdistatava või süüdimõistetud korral kriminaalmenetluse seadustiku § 35² lõikes 2 nimetatud isikuga;

2) küsib vajaduse korral riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutustelt andmeid kahtlustatava, süüdistatava või süüdimõistetud kohta;

3) küsib vajaduse korral tervishoiuteenuse osutajalt terviseandmeid kahtlustatava, süüdistatava või süüdimõistetud kohta;

4) küsib kahtlustatava, süüdistatava või süüdimõistetu seaduslikult esindajalt, õppeasutuse juhilt ja tööandjalt andmeid kahtlustatava, süüdistatava või süüdimõistetu käitumise ja õppimise kohta.

(3) Kahtlustatava, süüdistatava või süüdimõistetu eluloolised faktid peavad põhinema tõendatud andmetel ja sisaldama viiteid allikatele, mis kinnitavad kohtueelses ettekandes esitatud andmeid.

(4) Kohtueelse ettekande koostamisel võetakse arvesse kriminaalhooldusala haavatavust, samuti tema kohta varem tehtud individuaalsete hindamiste tulemusi. Kui ettekande aluseks olevad asjaolud menetluse kestel oluliselt muutuvad, koostatakse menetleja taotlusel täiendav ettekanne.

§ 104¹⁶. Kriminaalhoolduse täideviimine

(1) Kriminaalhooldaja ülesanne on soodustada kriminaalhooldusala võimet igapäevaelus iseseisvalt toime tulla.

(2) Kriminaalhoolduse täideviimise käigus jälgib kriminaalhooldaja prokuratuuri, kohtu või kriminaalhooldusametniku määratud kohustuste ja kohtu määratud kontrollnõuete täitmist, toetab ja nõustab kriminaalhooldusala nimetatud kohustuste täitmisel ning annab talle sotsiaalset kohanemist soodustavat tuge.

(3) Kriminaalhooldusale antakse kriminaalhoolduse ajal vajalikku tuge eesmärgiga aidata tal:

- 1) parandada eneseregulatsiooni- ja suhtlemisoskusi;
- 2) leida töö-, õppimis- ja elukoht;
- 3) heastada tegude tagajärgi;
- 4) lahendada muid isiklike probleeme.

§ 104¹⁷. Kriminaalhooldusale keelatud aine tarvitamise kontrollimine

(1) Kui kohus, prokurör või kriminaalhooldusametnik on määranud kriminaalhooldusale kohustuse mitte tarvitada alkoholi ja narkootilisi või psühhotropseid aineid (edaspidi *keelatud aine*) või kohustuse mitte tarvitada ühte neist, on kriminaalhooldajal õigus kontrollida kriminaalhooldusala ning tuvastada talle keelatud aine tarvitamine. Kui tuvastatakse talle keelatud aine tarvitamine, lähtutakse korra- ja sotsiaalhooldusseaduse §-des 38, 39, 40 ja 41 sätestatud korrast.

(2) Kui kriminaalhooldaja ei pea vajalikuks muude andmete kogumist ja kriminaalhooldusala ei nõua alkoholisisalduse kindlaksmääramist veres või väljahingatavas õhus või narkootilise või psühhotropse aine tuvastamist vere- või bioloogilise vedeliku prooviga (edaspidi ka *proov*), võib piirduda indikaatorvahendi kasutamisega ja isikul esinevate keelatud aine tarvitamise tunnuste kirjeldusega.

(3) Indikaatorvahendi kasutamise ja kriminaalhooldusala keelatud aine tarvitamise tunnuste esinemise kohta koostab kriminaalhooldaja protokoll. Keelatud aine tarvitamise tunnuste

puudumise kohta koostab kriminaalhooldaja protokoll, kui peab seda vajalikuks või kui kriminaalhooldusalune esitab selleks põhjendatud taotluse.

(4) Indikaatorvahendi kasutamise ja kriminaalhooldusalusel keelatud aine tarvitamise tunnuste esinemise kohta koostatava protokoll, vormi kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

(5) Kui kriminaalhooldusalune nõuab alkoholisalduse kindlaksmääramist veres või narkootilise või psühhotroopse aine tuvastamist vere- või bioloogilise vedeliku prooviga, hüvitab kriminaalhooldusalune proovi võtmise, säilitamise ja edastamise ning uuringu tegemisega tekkinud kulud, välja arvatud juhul, kui proov on negatiivne. Viimasel juhul kannab kulud vangla. Positiivset proovi kinnitav dokument on täitedokument täitemenetluse seadustiku § 2 lõike 1 punkti 21 tähenduses.

(6) Kui proov võetakse tervishoiuteenuse osutaja juures, korraldab kriminaalhooldus või vangla proovi toimetamise riiklikku ekspertiisiasutusse uuringu tegemiseks ja keelatud aine tarvitamise tuvastamiseks.

(7) Kui kriminaalhooldusalune keeldub indikaatorvahendiga kontrollist, proovi andmiseks tervishoiuteenuse osutaja juurde minekust või tervishoiuteenuse osutaja juures proovi andmisest, on see kriminaalhooldaja kontrollile mitteallumine. Sellisel juhul loeb kriminaalhooldaja kriminaalhooldusaluse tegevuse karistusseadustiku § 75 lõike 1 punkti 3 kohaseks kontrollnõude rikkumiseks.

(8) Kui kriminaalhooldusalusele ei ole määratud karistusseadustiku § 75 lõike 1 punkti 3 kohast kontrollnõuet, kohaldatakse käesoleva paragrahvi lõikes 7 sätestatud olukordades karistusseadustiku § 75 lõiget 3¹.

§ 104¹⁸. Kriminaalhooldusaluse hoiatamine ning kohustuste muutmine, asendamine ja täiendavate kohustuste panemine

(1) Kriminaalhooldusametnik võib karistusseadustikus ja kriminaalmenetluse seadustikus sätestatud juhtudel kriminaalhooldusalust hoiatada, kriminaalhooldusaluse nõusolekul muuta või asendada talle käitumiskontrolli ajaks määratud kohustusi või panna talle täiendavaid kohustusi.

(2) Kriminaalhooldusaluse nõusolek ja kriminaalhooldusametniku otsus vormistatakse kirjalikult.

(3) Kui kriminaalhooldusalune ei nõustu kriminaalhooldusametniku käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel tehtava otsusega, esitab kriminaalhooldusametnik erakorralise ettekande kohtule või prokuratuurile käesoleva seaduse § 104²⁵ kohaselt.

§ 104¹⁹. Kriminaalhooldusalusele keelatud aine tarvitamise kontrollimine seadme abil

(1) Kriminaalhooldajal on õigus kontrollida kriminaalhooldusalust, kasutades talle keelatud aine tarvitamist kontrollivat seadet, kui:

1) kohus või kriminaalhooldusametnik on määranud kriminaalhooldusalusele kohustuse mitte tarvitada alkoholi;

2) kohus või kriminaalhooldusametnik on määranud kriminaalhooldusalusele kohustuse alluda alkoholi tarvitamist kontrolliva elektroonilise seadme valvele või

3) kohus või kriminaalhooldusametnik on määranud kriminaalhooldusalusele karistusseadustiku § 75 lõike 4 alusel kohustuse, mille sisuks on talle keelatud aine tarvitamise piiramine.

(2) Kriminaalhooldaja võib kriminaalhooldusalusele keelatud aine tarvitamise kontrollimisel kasutada jälgimistehnoloogiat, videokõnesid, alkoholi kaugtestimist ja biomeetrilist kontrolli, sealhulgas sõrmejälgi ja näotuvastust.

(3) Kriminaalhooldaja võib igal ajal elektroonilist seadet kasutades kontrollida kriminaalhooldusaluse kohustuse täitmist.

(4) Enne jälgimistehnoloogia kasutuselevõttu teavitab vanglateenistus kriminaalhooldusalust kasutatavast tehnoloogiast, kogutavatest andmetest ja andmete töötlemisest ning selgitab rikkumiste fikseerimist.

(5) Kriminaalhooldusalusele keelatud aine tarvitamise kontrollimise sageduse määrab kriminaalhooldaja juhtumikorralduse kohaselt. Kontrollimine ei tohi olla sagedasem, rangem ega ulatuslikum, kui on kohustuse kontrolliks ja eesmärgi täitmiseks vajalik. Kontrollmeetmeid hinnatakse pidevalt ja vajadusel kohandatakse.

§ 104²⁰. Kriminaalhooldusaluse keelatud aine kontrollimise tulemuse fikseerimine ja kulude hüvitamine

(1) Kriminaalhooldaja fikseerib kontrollimise tulemuse. Kriminaalhooldaja ei pea kontrollimise tulemust fikseerima, kui kasutatakse jälgimissüsteemi, mis kajastab kontrollimise tulemusi. Indikaatorvahendi kasutamise kohta ja kriminaalhooldusalusel keelatud aine tarvitamise tunnuste esinemise kohta koostab kriminaalhooldaja protokoll.

(2) Indikaatorvahendi kasutamise protokoll ja kriminaalhooldusalusel keelatud aine tarvitamise tunnuste esinemise protokoll vormi kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

(3) Kui kriminaalhooldaja ei pea vajalikuks muude andmete kogumist ja kriminaalhooldusalune ei nõua alkoholisalduse kindlaksmääramist veres või väljahingatavas õhus, võib piirduda keelatud aine tarvitamist kontrolliva seadme kasutamisega ning isikul alkoholi tarvitamise tunnuste esinemise fikseerimisega või tunnuste kirjeldusega. Fikseerimine või kirjeldus ei ole vajalik, kui kasutatakse jälgimissüsteemi, mis kajastab kontrollimise tulemusi.

(4) Kui kriminaalhooldusalune nõuab alkoholisalduse kindlaksmääramist veres, peab ta pöörduma seda teenust osutava tervishoiuasutuse või meditsiinilabori poole. Vereproovi võtmise, säilitamise ja edastamise ning uuringu tegemisega kaasnenud kulud hüvitab kriminaalhooldusalune, välja arvatud juhul, kui proov on negatiivne. Viimasel juhul kannab kulud vangla. Positiivset proovi kinnitav dokument on täitedokument täitemenetluse seadustiku § 2 lõike 1 punkti 21 tähenduses.

(5) Kui kriminaalhooldusalune ei pöördu tervishoiuasutuse või meditsiinilabori poole, lähtub kriminaalhooldaja keelatud aine tarvitamist kontrolliva seadme tulemusest.

§ 104²¹. Kriminaalhooldusaluse keelatud aine tarvitamise kontrollnõuete rikkumine

(1) Kui kriminaalhooldusalune ei allu keelatud aine tarvitamise kontrollimisele seadme abil või hoiab sellest kõvale, on see kriminaalhooldaja kontrollile mitteallumine. Sellisel juhul loeb kriminaalhooldaja kriminaalhooldusaluse tegevuse karistusseadustiku § 75 lõike 1 punkti 3 kohaseks kontrollnõude rikkumiseks.

(2) Kui kriminaalhooldusalusele ei ole määratud karistusseadustiku § 75 lõike 1 punkti 3 kohast kontrollnõuet, kohaldatakse käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud olukordades karistusseadustiku § 75 lõiget 3¹.

(3) Kriminaalhooldusalune vastutab temale antud seadme alles oleku eest kuni seadme eemaldamiseni kriminaalhooldaja poolt või kuni seadme tagastamiseni. Selle kohta võetakse kriminaalhooldusaluselt kinnitus seadme andmisel.

§ 104²². Hoolduskava

(1) Pärast kohtuotsuse jõustumist koostab kriminaalhooldaja koostöös kriminaalhooldusalusega kontrollnõuete, kohustuste täitmise ja kriminaalhoolduse teostamise kava (edaspidi *hoolduskava*).

(2) Hoolduskava koostamiseks hindab kriminaalhooldaja koostöös kriminaalhooldusalusega kriminaalhooldusaluse kriminogeenseid riske, vajadusi ja tugevusi ning arvestab kriminaalhooldusaluse soove ja võimalusi tegevusi ellu viia.

(3) Kriminaalhooldaja toetab kriminaalhooldusalust hoolduskava täitmisel. Vähemalt üks kord aastas hinnatakse koostöös kriminaalhooldusalusega kriminogeenseid riske, vajadusi ja tugevusi, jooksvalt tehakse hoolduskavasse täitmismärkeid ning vajaduse korral hoolduskava muudetakse.

§ 104²³. Võrgustikutöö kriminaalhoolduse teostamisel

(1) Kriminaalhooldust võib teostada võrgustikutöö vormis nii kriminaalhooldusaluste kui ka kriminaalhooldusalusega seotud isikute puhul, kelle abistamine on vajalik juhtumikorralduse põhimõttel võrgustikutöö raames.

(2) Võrgustikutöö on kriminaalhooldaja juhitud võrgustiku liikmete koostöö, kus igal liikmel on oma kokkulepitud ülesannetest lähtuv roll ning mille eesmärk on tagada kriminaalhooldusjuhtumi terviklik lahendamine käesoleva seaduse § 104⁷ lõike 1 kohaselt.

(3) Kriminaalhooldusalusega seotud isikud käesoleva seaduse tähenduses on abikaasa, registreeritud elukaaslane, elukaaslane, otsejoones üleneja ja alaneja sugulane, külgjoones sugulane, samuti abikaasa, registreeritud elukaaslase või elukaaslase otsejoones üleneja ja alaneja sugulane ning külgjoones sugulane, kusjuures vanemaks loetakse ka lapsendaja ja kasuvanem ning alanejaks sugulaseks ka lapsendatud laps ja kasulaps ning põhjendatud juhul muud isikud.

(4) Kriminaalhooldajal on kriminaalhoolduse ja võrgustikutöö teostamiseks õigus kaasata võrgustikuliikmeks järgmisi asutusi ja spetsialiste:

- 1) haridusasutus;
- 2) kohaliku omavalitsuse üksus;
- 3) kohtutäitur;
- 4) kohus;
- 5) Maksu- ja Tolliamet;
- 6) raviasutus;
- 7) sotsiaalhoolekandeamet;

- 8) Sotsiaalkindlustusamet;
- 9) Eesti Töötukassa;
- 10) Politsei- ja Piirivalveamet;
- 11) vägivallast või sõltuvusest loobumise toetamise teenuse osutaja;
- 12) põhjendatud juhul muu asutus või spetsialist.

(5) Võrgustikuliikmetel on õigus töödelda käesoleva seaduse § 104²⁴ nimetatud andmeid. Võrgustikutöös osalevad spetsialistid ja asutused ei tohi avaldada neile võrgustikutöö käigus teatavaks saanud asjaolusid.

§ 104²⁴. Võrgustikutööks vajalikud andmed

Võrgustikutööks vajalikud andmed on:

- 1) kriminaalhooldusaluse ees- ja perekonnanimi;
- 2) kriminaalhooldusaluse sünniaeg või isikukood;
- 3) kriminaalhooldusaluse kontaktandmed, piiratud teovõimega isiku korral ka tema seadusliku esindaja kontaktandmed;
- 4) kriminaalhooldusaluse kriminaalhoolduses arvel olemise aluseks oleva süüteo andmed;
- 5) kriminaalhooldusaluse elukoha või võimaliku elukoha andmed;
- 6) kriminaalhooldusaluse tugivõrgustiku andmed;
- 7) võimalike kriminaalhooldusaluse poolt ohustatud isikute andmed;
- 8) kriminaalhooldusaluse käitumist või eluviisi iseloomustavad andmed;
- 9) kriminaalhooldusaluse uue süüteo kahtlustuse korral kahtlustatava süüteo andmed;
- 10) sündmuse liigi andmed, millega juhtumikorraldus on seotud;
- 11) sündmuse toimumise aeg;
- 12) kriminaalhooldusalusega seotud selle isiku nimi ja isikukood või sünniaeg, kes osaleb juhtumikorralduses või osales sündmuses;
- 13) kriminaalhooldusaluse töötamise andmed;
- 14) kriminaalhooldusaluse sissetuleku andmed, sealhulgas toetused;
- 15) kriminaalhooldusaluse töövõime ulatuse, kestuse ja töövõimetoetuse andmed;
- 16) kriminaalhooldusaluse Eesti Töötukassas arveloleku ja tegevuskavaga seotud andmed;
- 17) välismaalasest kriminaalhooldusaluse puhul Eestis viibimise õiguslik alus;
- 18) sündmuse põhjuse, aja, seotud isikute ning sõltuvusainete võimaliku tarvitamise või tarvitamisele viitavate tunnuste andmed, mille kohta Häirekeskusele ja Politsei- ja Piirivalveametile viimase aasta jooksul tehtud väljakutsete või teavitamiste kohta, mis puudutavad kriminaalhooldusalust.

§ 104²⁵. Erakorraline ettekanne

(1) Kriminaalhooldusametnik esitab kohtule või prokuratuurile kriminaalhooldusaluse kohta erakorralise ettekande karistusseadustikus või kriminaalmenetluse seadustikus sätestatud juhtudel.

(2) Erakorraline ettekanne sisaldab andmeid tuvastatud rikkumise asjaolude kohta, kokkuvõtet kriminaalhooldusaluse seletusest, kriminaalhooldusametniku hinnangut katseaja senisele kulgemisele ja kriminaalhooldusametniku põhjendatud ettepanekut täiendavate kohustuste

määramise, käitumiskontrolli tähtaja pikendamise, alaealisele kriminaalhooldusale kohaldatava mõjutusvahendi liigi muutmise või karistuse täitmisele pööramise kohta.

(3) Erakorraline ettekanne kriminaalhooldusale poolt elektroonilisele valvele allumise kohustuse rikkumise kohta sisaldab andmeid tuvastatud rikkumise asjaolude kohta, kriminaalhooldusale seletuse kokkuvõtet ja kriminaalhooldusametniku ettepanekut elektroonilise valve kohaldamise lõpetamiseks ning vahistamise kohaldamiseks või elektroonilise valve kohaldamise lõpetamiseks ja vangistuse kohaldamiseks. Vangistuse kohaldamise ettepanekule lisatakse ka elektroonilise valve all viibitud päevade arv.

(4) Kui kriminaalhooldusale hoiab kõrvale talle määratud narkomaanide sõltuvusravist või seksuaalkurjategijate kompleksravist, esitab selle rikkumise tuvastanud kriminaalhooldusametnik kohtule ettekande, mis sisaldab andmeid rikkumise asjaolude kohta, kokkuvõtet kriminaalhooldusale seletusest ning ettepanekut sõltuvusravi või kompleksravi kohaldamise lõpetamiseks ja vangistuse täitmisele pööramiseks.

(5) Kui kriminaalhooldusale hoiab kõrvale talle määratud üldkasuliku töö tegemisest, esitab selle rikkumise tuvastanud kriminaalhooldusametnik prokurörile ettekande, mis sisaldab andmeid rikkumise asjaolude kohta, tehtud üldkasuliku töö tundide arvu ja kokkuvõtet kriminaalhooldusale seletusest.

(6) Kriminaalhooldusale määratud kohustuste või kontrollnõuete muutmiseks, asendamiseks või tühistamiseks, elektroonilise valve tähtaja pikendamiseks või lühendamiseks või esialgu määratud käitumiskontrollist vabastamiseks või selle tähtaja lühendamiseks esitatavas erakorralises ettekandes annab kriminaalhooldusametnik hinnangu katseaja senisele kulgemisele ja esitab põhjendatud ettepaneku.

(7) Kriminaalhooldusale kohta, kellele on mõistetud või määratud üldkasulik töö, võib esitada kohtule või prokuratuurile erakorralise ettekande tähtaja kulgemise peatamiseks kriminaalhooldusale haiguse või perekondliku olukorra tõttu või ajaks, kui kriminaalhooldusale on aja-, asendus- või reservteenistuses. Üldkasuliku töö tähtaja kulgemise peatamist käsitlev ettekanne sisaldab peatamise aluseid ja ettepanekut peatamise aja kohta.

(8) Kui kahtlustatav, süüdistatav või süüdimõistetud, kellele kohus on kohaldanud elektroonilise valvega ajutist lähenemiskeeldu või lähenemiskeeldu, rikub elektroonilisele valvele allumise kohustust, teavitab kriminaalhooldusametnik viivitamata uurimisasutust või prokuratuuri selle kohustuse rikkumisest. Erakorraline ettekanne rikkumise kohta esitatakse uurimisasutusele või prokuratuurile selle nõudmisel.

(9) Kui kohus ei ole määranud katseaeaga ega käitumiskontrolli ajal kohaldatavaid kontrollnõudeid ja kohustusi süüdimõistetule, kes vabaneb vangistusest tingimisi ennetähtaegselt karistusseadustiku § 76 lõike 1¹ või 2¹ või § 76¹ lõike 2 alusel, esitab kriminaalhooldusametnik viivitamata täitmiskohtunikule taotluse katseaja, kontrollnõuete ja kohustuste määramiseks.“;

45) paragrahvi 105 lõikes 2 asendatakse tekstiosa „, koosseisud ja vangla“ sõnaga „ja“;

46) paragrahvi 105 täiendatakse lõikega 7 järgmises sõnastuses:

„(7) Vangla koosseisu kinnitab valdkonna eest vastutav minister käskkirjaga.“;

47) paragrahvi 105⁴ lõike 1 punkti 3 täiendatakse pärast sõna „avaldanud“ tekstiosaga „, ja isik, kellega väljaspool vanglat kohtumise lubamist käesoleva seaduse §-s 23 sätestatud eesmärgil otsustatakse“;

48) paragrahvi 105⁵ lõikes 3 asendatakse sõnad „vanglakomisjoni liikmetele“ sõnadega „vanglateülese komisjoni (edaspidi *vanglakomisjon*) liikmetele“;

49) paragrahvi 105⁶ lõikes 6 asendatakse arv „4“ arvuga „5“;

50) paragrahvi 108 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Üldsuse kontrolli vanglate üle teeb vanglakomisjon, mille ülesandeks on toetada ja nõustada vanglate direktoreid karistuse täideviimise ja kinnipeetava taasühiskonnastamise protsessis.“;

51) paragrahvi 108 lõige 2 tunnistatakse kehtetuks;

52) paragrahvi 108 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Vanglakomisjoni täpsemad ülesanded ja koosseisu kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.“;

53) paragrahvi 108 lõige 4 tunnistatakse kehtetuks;

54) paragrahvi 108 täiendatakse lõigetega 4¹ ja 4² järgmises sõnastuses:

„(4¹) Vanglakomisjonil on õigus saada vangla direktorilt oma ülesannete täitmiseks dokumente ja andmeid.

(4²) Vanglakomisjon võib töödelda kinnipeetavalt pöördumise käigus saadud andmeid, sealhulgas eriliiki isikuandmeid. Vanglakomisjonil on õigus saada vanglalt pöördumiste lahendamiseks vajalikke andmeid, sealhulgas eriliiki isikuandmeid.“;

55) paragrahvi 108 lõige 5 tunnistatakse kehtetuks;

56) paragrahvi 108 lõikes 6 asendatakse sõnad „kinnipeetava delikaatseid isikuandmeid“ sõnaga „andmeid“;

57) paragrahvi 108 lõige 7 tunnistatakse kehtetuks;

58) paragrahvi 113 lõige 4 tunnistatakse kehtetuks;

59) paragrahvi 120 lõikes 4 ja § 129¹ lõikes 1 asendatakse tekstiosa „§ 110 lõikes 2“ tekstiosaga „§ 111 lõikes 1“;

60) paragrahvi 130 lõike 1 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„2) palga säilitamisele kolme kuu jooksul arvates asumisest uuele ametikohale, kui palk uuel ametikohal on väiksem vanglaametniku senisest palgast.“;

61) paragrahvis 131 ja § 168 lõikes 2 asendatakse sõnad „Vabariigi Valitsus“ sõnadega „valdkonna eest vastutav minister“;

62) paragrahvi 136¹ lõikes 1 asendatakse sõnad „kord kehtestatakse valdkonna eest vastutava ministri määrusega“ sõnadega „korra kinnitab valdkonna eest vastutav minister käskkirjaga“;

63) paragrahvi 136¹ lõikest 2 jäetakse välja sõnad „õhtusel või“;

64) paragrahvi 136⁴ täiendatakse pärast sõna „palk“ sõnadega „vähemalt 75 protsendi ulatuses“;

65) paragrahvi 136⁴ tekst loetakse lõikeks 1 ja paragrahvi täiendatakse lõigetega 2 ja 3 järgmises sõnastuses:

„(2) Õppetöö ajal palga säilitamise tingimused ja korra kinnitab valdkonna eest vastutav minister käskkirjaga.

(3) Teenistussuhtest tulenevas õppetöös osalemise eest palga maksmiseks sõlmitakse haldusleping, milles määratakse ametniku kohustus töötada pärast õppimise lõppu vanglas kuni kolm aastat.“;

66) paragrahvi 139 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Vanglateenistus maksab omal valikul ületunnitöö eest lisatasu vanglaametniku tunnipalga pooleteisekordses ulatuses või annab vaba aega ületunnitööga võrdses ulatuses.“;

67) paragrahvi 141 lõikes 4 asendatakse sõnad „kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega“ sõnadega „kinnitab valdkonna eest vastutav minister käskkirjaga“;

68) paragrahvi 144 lõikes 1 asendatakse sõnad „ette teatama vähemalt kaks kuud“ sõnadega „teatama vähemalt üks kuu ette“;

69) paragrahvi 144 lõige 1¹ tunnistatakse kehtetuks;

70) seadust täiendatakse §-dega 172¹⁰–172¹³ järgmises sõnastuses:

„§ 172¹⁰. Õppima suunatud vanglaametniku tasustamine

Vanglaametnikule, kes õpib või on 2026. aasta 1. jaanuari seisuga suunatud õppima käesoleva seaduse § 136⁴ lõike 1 alusel, säilitatakse õppetöö ajaks vanglaametniku palk.

§ 172¹¹. Käesoleva seaduse § 76 kohaldamise erisused

(1) Vangla edastab kohtule käesoleva seaduse § 76 lõikes 1 nimetatud materjalid (edaspidi käesolevas paragrahvis *materjalid*) erandlikult ka nende kinnipeetavate kohta, kellel on karistusseadustiku § 76 lõikes 1¹ või 2¹ või § 76¹ lõikes 2 sätestatud tähtaeg 2027. aasta 1. aprilliks lõppenud või lõppemas enne 2027. aasta 1. oktoobrit. Vangla edastab materjalid nii käitumiskontrollile allutamiseга nõustumise kui ka keeldumise korral.

(2) Vangla edastab kohtule materjalid kõigepealt kinnipeetavate kohta, keda puudutab karistusseadustiku § 76¹ lõike 2 muudatus, seejärel kinnipeetavate kohta, keda puudutab

karistusseadustiku § 76 lõike 1¹ muudatus, ning lõpuks kinnipeetavate kohta, keda puudutab karistusseadustiku § 76 lõike 2¹ muudatus, kuid mitte hiljem kui 2027. aasta 1. oktoobril.

§ 172¹². Vanglaametniku ettevalmistusteenistuse läbimine

Käesoleva seaduse §-s 113 sätestatud vanglaametniku ettevalmistusteenistuse läbimise kohustust ei või panna isikule, kes on vanglaametniku ametikohal 2026. aasta 1. jaanuari seisuga ja vastab järgmistele nõuetele:

- 1) teadus- või magistrakraad või sellele vastav kvalifikatsioon;
- 2) vähemalt kaks aastat töökogemust kohtuniku, prokuröri, kõrgema politsei-, piirivalve-, pääste- või vanglaametnikuna või Justiits- ja Digiministeeriumi vanglateenistusse kuuluva ametniku ametikohal.

§ 172¹³. Rahaliste nõuete täitmine vanglas

(1) Kuni 2026. aasta 31. detsembrini jäetakse kinnipeetava isikuarvele kantavatest summadest 50 protsenti rahaliste nõuete täitmiseks, 20 protsenti hoiustatakse vabanemistoetusena ja ülejäänud summad jäetakse kinnipeetavale vanglasiseseks kasutamiseks vangla sisekorraeeskirjas sätestatud korras. Kui kinnipeetava vastu ei ole rahalisi nõudeid või neid on vähem kui 50 protsenti isikuarvele kantavast summast, hoiustatakse ka need summad vastavalt täies ulatuses või ülejäänud osa ulatuses vabanemistoetusena.

(2) Kuni 2026. aasta 31. detsembrini kannab vangla kinnipeetava või vahistatu töötasust või muust kinnipeetavale või vahistatule laekuvast rahast kinnipeetud osa iga kuu selle kohtutäituri ametialasele arvelduskontole, kes on rahalise nõude täitmiseks saatnud. Kinnipeetavalt või vahistatult kinnipeetud raha jaotamiseks koostab kohtutäitur arvestuse ja kannab raha sissenõudjale üle.“

§ 19. Välismaalaste seaduse muutmine

Välismaalaste seaduse § 279⁴ lõikes 2 asendatakse sõna „vangistusseaduse“ sõnadega „vangistus- ja kriminaalhooldusseaduse“.

§ 20. Välismaalasele rahvusvahelise kaitse andmise seaduse muutmine

Välismaalasele rahvusvahelise kaitse andmise seaduse § 13⁷ lõikes 2 ja § 36⁶ lõikes 8 asendatakse sõna „vangistusseadus“ sõnadega „vangistus- ja kriminaalhooldusseadus“ vastavas käändes.

§ 21. Väljasõidukohustuse ja sissesõidukeelu seaduse muutmine

Väljasõidukohustuse ja sissesõidukeelu seaduse § 15⁴ lõikes 8, § 19 lõikes 3, § 23 lõikes 6 ja § 33¹⁵ lõikes 2 asendatakse sõna „vangistusseadus“ sõnadega „vangistus- ja kriminaalhooldusseadus“ vastavas käändes.

§ 22. Kriminaalhooldusseaduse kehtetuks tunnistamine

Kriminaalhooldusseadus tunnistatakse kehtetuks.

§ 23. Seaduse jõustumine

(1) Käesoleva seaduse § 1 punktid 1–12, 15–18, 20–23 ja 26–29, § 10 punktid 9 ja 10, § 12, § 15 ja § 18 punktid 26, 32 ja 42 jõustuvad 2027. aasta 1. jaanuaril.

(2) Käesoleva seaduse § 1 punktid 13, 14, 19, 24 ja 25, § 10 punktid 4–8, § 18 punktid 33–38 ning punktis 70 esitatud vangistusseaduse § 172¹¹, jõustuvad 2027. aasta 1. aprillil.

Lauri Hussar
Riigikogu esimees

Tallinn, 2026

Algatab Vabariigi Valitsus 13. aprillil 2026. a nr 2-6726-00728

Vabariigi Valitsuse nimel

(allkirjastatud digitaalselt)

Heili Tõnisson
Valitsuse nõunik